

Omstillingsplan 2017 - 2022

Handlingsplan 2018

Revidert utgave 14.04.18. Godkjent av Omstillingstyret 12.04.18. Sendes til godkjenning i kommunestyret.

Innholdsfortegnelse:

1. Innledning

1.1	Utviklingsanalyse: Kort oppsummering	3
1.2	Hva sier omstillingsplanen?	3
1.3	Om handlingsplanen	4
1.4	Frister for implementering av handlingsplan.	4

2. Mål

2.1	Resultatmål for omstillingsarbeidet	4
2.2	Effektmål og langsiktig resultater	5
2.3	Delmål	5

3. Innsatsområder

3.1	Innledning	6
3.2	Næringsvirksomhet med basis i naturressurser	6
3.2.1	Strategi: Utnytte vannressursene	7
3.2.2	Strategi: Næring innen turisme og hytteutvikling	8
3.3	Entreprenørskap og kompetanseutvikling	9
3.3.1	Strategi: Samhandling i næringslivet	9
3.3.2	Strategi: Entreprenørskap	10
3.4	Drift i Moland Mekaniske	11
3.4.1	Strategi: Moland Mekaniske	11
3.5	Andre gode næringsutviklingsprosjekter	13
3.5.1	Strategi: Skape gode virksomheter	13

4. Budsjett og Finansiering

4.1	Innsatsområde I Utvikling av naturressurser	14
4.2	Innsatsområde II Entreprenørskap og kompetanseutvikling	14
4.3	Innsatsområde III Andre gode prosjekter	14
4.4	Administrasjon	14

1. Innledning

1.1 Utviklingsanalysen: kort oppsummert

Utviklingsanalysen peker på:

- En fortsatt negativ befolkningsutvikling med en større andel eldre.
- Fyresdal sin geografiske beliggenhet gjør at dem i stor grad er egen arbeidsregion med liten inn/ut pendling.
- Næringsmulighetene synes å være på mekanisk industri, ferskvannsoppdrett, utvikling av jordbruksnæringen, besøksnæringer og bygg og anlegg (spesielt mot hytteutbygging)
- Konkurransefortrinn kan være vann- og skogressurser samt eksisterende god mekanisk kompetanse

Basert på dette har utviklingsanalysen gitt følgende forslag til innsatsområder:

- Sikre en bærekraftig befolkningsutvikling i Fyresdal med netto innflytning på 15 personer pr. år.
- Videre satsing på kompetansebedriftene.
- Bedre utnyttelse av skog- og vannressursene
- Mer utnyttelse av vannressursene
- Utvikling av besøksnæringer og turisme
- Utvikling av annet næringsliv og kompetanse

1.2 Hva sier omstillingsplanen?

Hovedmålet: Omstillingsarbeidet skal bidra til mer enn 40 nye lønnsomme arbeidsplasser innen utløpet av 2022.

Et annet hovedmål er å satse ressurser på de innsatsområdene hvor det er størst mulighet for å etablere nye arbeidsplasser uavhengig av innsatsområde.

I tillegg til mål om arbeidsplasser er det også satt mål om nyetableringer, samhandling og bidra til en positiv befolkningsutvikling.

Det er spesifisert fire innsatsområder for 2018:

- Næringsvirksomhet med basis i naturressurser
- Entreprenørskap og kompetanseutvikling
- Drift i Moland Mekaniske
- Andre gode næringsutviklingsprosjekt.

1.3 Om handlingsplanen

Omstillingsorganisasjonen skal utarbeide handlingsplan for vært av omstillingsårene. Handlingsplanen er en operasjonalisering av hva som skal oppnås i løpet av kalenderåret. Handlingsplanen vil være et levende dokument og kan forandres på underveis, hvis det er hensiktsmessig. Handlingsplanen er omstilling styrets mål og årsplan for hva som skal oppnås i året. Daglig leder/Prosjektleder er ansvarlig for iverksetting og oppfølging av de enkelte prosjekt og tiltak som er beskrevet i handlingsplanen eller besluttet iverksatt av styret. Kommunestyret skal årlig vurdere gjennomføring av handlingsplanen, og eventuelle avvik fra denne samme med vedtak av neste års handlingsplan.

1.4 Frister for implementering av handlingsplan

Omstillingsstyret skal i desember utarbeide årsrapport for hvordan handlingsplanen er gjennomført med fokus på hva som er oppnådd og avvik fra planen sammen med utkast til ny handlingsplan for neste år.

Årsrapport og utkast til ny handlingsplan skal drøftes og vedtas av kommunestyret i mars.

En gang i kvartalet skal omstillingsorganisasjonen presentere status i handlingsplanen for kommunestyret.

2. Mål

Visjon for omstillingsarbeidet

«Gjer draumen levande gjennom handlekraft, fleksibilitet og utradisjonelle løysningar»

2.1 Resultatmål for omstillingsarbeidet

Hovedmålet for omstillingsarbeidet er å bidra til mer enn 40 nye lønnsomme arbeidsplasser innen utløpet av 2022. I tillegg skal det satses ressurser på de innsatsområdene hvor det er størst mulighet for å etablere nye arbeidsplasser uavhengig av innsatsområdene. Det understrekes at det er selvfølgelig den enkelte virksomhet som er ansvarlig for egen drift og utvikling. Omstillingsressursene kan bidra i tidligfase av utviklingsprosjektene.

En periodisert utvikling av arbeidsplassene viser til følgende ambisiøse utvikling i arbeidsplasser:

Innsatsområde	2017	2018	2019	2020	2021	2022	SUM
Naturressurser	0	0	2	3	5	7	17
Entreprenørskap	0	0	1	1	1	1	4
Moland Mekaniske	0	2	4	3	2	3	14
Andre gode næringsutviklingsprosjekt	0	1	1	1	1	1	5
SUM	0	3	8	8	9	12	40

Målet skal dokumenteres gjennom rapport fra aktuelle virksomheter i henhold til «prosjektlederrapporten». Denne periodiske utviklingen kan forandre seg.

2.2 Effektmål og langsiktige resultater

Omstillingsplanen har et tidsperspektiv på 3 + 3 år. I løpet av denne tiden skal omstillingsprosessen ha bidratt til:

- Økt verdiskaping ved at området får en mer robust og bredere næringsstruktur.
- En større vilje og evne i Fyresdal til å skape sin egen arbeidsplass.
- Styrket omstillings- og utviklingsevne hos kommunen og næringslivet i Fyresdal.
- Sterkere fremtidstro blant lokalbefolkningen for økt bo- og blilyst i Fyresdal.
- Bedre nettverksbygging og økt samhandling i regionen.
- Bedre samhandling også med andre regioner og eksterne miljø.
- Rolleavklaring og effektivisering av kommunens oppgaver i næringsutviklingen.

2.3 Delmål

- Gjennom å bidra til nye arbeidsplasser og nye virksomheter vil omstillingsprogrammet også bidra til å stanse befolkningsnedgangen og eventuelt øke innbyggerantallet.
- Nyetableringer: Det er et klart mål å videreutvikle næringslivet. I perioden 2008 – 2013 var det i snitt 11,5 nyetableringer per år. Dette skal utvide i gjennomsnittlig 14 nyetableringer per år i perioden 2018 – 2022.
- Det skal etableres møteplass/samarbeidsarena for næringslivet i Fyresdal.

3. Innsatsområder

3.1 Innledning

Fyresdal er en liten kommune med litt over 1330 innbyggere med ca. 650 sysselsatte bosatt i Fyresdal. Det er nærmere 90 AS, DA, NUF og underavdelinger samt over 270 enkeltmannsforetak i følge Brønnøysundregistrene.

Ved starten av omstillingsperioden er det på den ene side viktig å satse på noen få innsatsområder samtidig som næringslivet er såpass lite at en må sikre at en får avklart på hvilke områder det er mulig å skape en positiv næringsutvikling. Styret har bestemt at det skal være fire innsatsområder:

- Næringsvirksomhet med basis i naturressurser.
- Entreprenørskap og kompetanseutvikling.
- Drift i "IKM bygget".
- Andre gode næringsutviklingsprosjekter.

Omstillingsinnsatsen er fokusert på å bidra til avklaring av muligheter og konkretisering av tiltak for å realisere mulighetene. Det medfører at ressursene skal nyttes i tidligfase i prosjektene. Gjennomføringsfasen skal realiseres med eventuell hjelp fra det ordinære virkemiddelapparatet.

Nedenfor er det beskrevet tiltak innenfor det enkelte innsatsområdet som skal iverksettes i handlingsåret sammen med indikasjon på ressursinnsats og forventet resultat i 2018.

Denne handlingsplanen for 2018 kan bli revidert og endret hvis styret finner det hensiktsmessig. Handlingsplanen for 2018 vil bli gjennomgått for eventuelt endringer etter det har gått et halvt år.

3.2 Næringsvirksomhet med basis i naturressurser.

Mål

Det skal i perioden etableres minst 25 nye arbeidsplasser. Målene er periodisert under hovedmålet. De to siste årene har en regnet med at det er etablert virksomhet for videreforedling av fisk.

Utviklingen er periodisert slik:

Innsatsområde	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Naturressurser	0	0	2	3	5	7	17

3.2.1 Strategi: Utnytte vannressursene

Vannressursene er reelt konkurransefortrinn for Fyresdal. Det er et stort potensiale både i produksjon av kildevann og videreutvikling av oppdrett. Det største arbeidspotensialet ligger i storskala oppdrett og videreforedling av røye.

Tiltak 2018:

Tiltak	Mål 2018	Ansvarlig	Budsjett
Kaj anlegg for Telemarkrøye ved Klokkarhamaren.	Avdekke mulighetene for å bygge et kajanlegg for innlandføring og utskipping av fisk.	Telemarkrøye og HH	Timer DL
Eksport av vann med og uten kullsyre fra Telemark Kildevann.	Etablere kontakt med land i Midt-Østen og få til eksport til Jordan, Tyrkia og Irak i første omgang	TKV, MW og HH	Timer DL, timer MA og timer TKV
Vannforsyningen til Telemark Kildevann og Telemarkrøye.	Se på vannforsyningen til Telemark Kildevann og Telemarkrøye. Hvordan ha nok vann til disse to. Må det gjøres en oppgradering av rørnettet og bassenger?	TKV, TR kommunen og HH	Timer DL, kommunen, TKV og TR
"Helsevann" Nytt produkt innen vann og helse.	Hjelpe til med en forstudie på utvikling av "Helsevann".	Telemark Kildevann og HH	100' + timer Innovasjon Norge og Forskningsrådet

3.2.2 Strategi: Næring innen turisme og hytteutvikling

Fyresdal har mye og stor uberørt natur samt store areal for hyttebygging. Det er imidlertid ikke større organiserte oppholds- og opplevelsessentra, men mulighetene er store for aktiviteter i mindre skala gjennom etablering av bygdenæring i landbruket.

Tiltak 2018:

Tiltak	Mål 2018	Ansvarlig	Budsjett
Turisme	Hvordan kunne øke tilstrømmingen av turister til Fyresdal? Hva må vi gjøre? Samle alle som driver med turisme i Fyresdal og se på hva vi kan gjøre sammen.	Næringsdrivende innenfor turisme og HH.	Timer/50' Egen innsats
Videreforedling av lokalt kjøtt/husdyr.	Samle gårdbrukere som vil videreføre kjøttproduksjonen sin. Finne ut av hva de kan gjøre sammen og hva de ikke kan gjøre sammen. Få i gang et forprosjekt på etablering av en felles bedrift.	Gårdbruker og HH	Timer/100' Egen innsats
«Førdsalshytta prosjektet».	Snakke med Olav og få info.	Bedriftsnettverket og HH	Timer Egen innsats / Innovasjon Norge
Hyttebygging/utvikling	Lage et bedriftsnettverk som jobber aktivt med å øke hyttebygging /utvikling og å tiltrekke seg kjøpere	Bedriftsnettverket og HH.	Timer/50' Egen innsats Innovasjon Norge
"Hyttetjeneste"	Finne aktuelle bedrifter som kan jobbe videre med dette. Gjennomføre en forstudie/forprosjekt	Aktuelle bedrifter, HH	Timer Egen innsats
Jakt og fiske	Samle	HH	Timer/

	grunneiere/utbyggere og andre til å gjøre en forstudie/forprosjekt på hvordan vi kan utnytte jakt og fiske mulighetene i bygda		25' Egen innsats Innovasjon Norge
Giftemål	Fyresdal som destinasjon for vielser i Norge	Øivind Klausen, HH + andre.	Egen innsats 50' Innovasjon Norge

3.3 Entreprenørskap og kompetanseutvikling

Mål

Omstillingsprogrammet skal i samarbeid med Fyresdal Næringshage (FN) bidra til å samle hele næringslivet i Fyresdal. Det skal satses på felles møteplass og arena for næringsarbeid og kompetanseutvikling.

Det skal i perioden etableres minst 4 nye arbeidsplasser.

Utviklingen er periodisert slik:

Innsatsområde	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Entreprenørskap	0	0	1	1	1	1	4

3.3.1 Strategi: Samhandling i næringslivet

Næringslivet i Fyresdal består av enkeltmannsforetak og små virksomheter med 20 og færre ansatte med kun en virksomhet som har over 20 ansatte.

Fyresdal Næringshage (FN) er et naturlig senter for etablereropplæring, samhandling/møteplasser og kompetanseoppbygging.

Tiltak her i 2018 er:

Tiltak	Mål 2018	Ansvarlig	Budsjett
Felles næringsarenaer	Danne forskjellige næringsarenaer for forskjellige næringer/bransjer i samarbeid med Fyresdal Næringshage (FN) og Fyresdal Næringsforening.	HH	Timer/50' Egen innsats Innovasjon Norge

3.3.2 Strategi: Entreprenørskap

Entreprenørskapsopplæring blant bygdas innbyggere og næringsdrivende er viktig for å kunne nå mål settingen som er satt opp. Det vil jobbes aktivt med entreprenørskap i næringslivet og generelt ut mot bygdas innbyggere. Dette i form av kurser og foredrag.

Entreprenørskapsopplæring i skolen er grunnlag for å bygge innovasjonskultur.

Samtidig er det viktig at dagens næringsliv også utvikler sin gjennomføringsevne for å skape nye markeder, nye produkter/tjenester og mer effektiv produksjon.

Tiltak her i 2018 er:

Tiltak	Mål 2018	Ansvarlig	Budsjett
Arrangere kurs	Finne gode kursholdere på aktuelle områder som for eksempel: Salg og Markedsføring, bruk av sosiale medium, PLP og andre fagområder som kan stimulere til økt aktivitet innen for de forskjellige næringsvirksomhetene. Samarbeid med Fyresdal Næringshage (FN)	HHog FN	100' Timer
Styre seminar	Øke kompetansen og få til et godt samarbeid innad i styret.	HH/Styret	50'
SMB-utviklingsprogram	Ha minst 10 virksomheter klare for gjennomføring av forstudiet, forprosjekt og selve prosjektet.	HH	250'

3.4 Drift i Moland Mekaniske

Mål

Det ble vedtatt på styremøtet den 24.01.18 at drift i "IKM bygget" skulle bli et eget satsningsområde. Dette er et prosjekt som ble satt i gang i juni 2017. Det har krevd mye ressurser og tid og ansees av styre som et viktig prosjekt. Ved å få i gang drift i "IKM bygget" vil medføre 4-5 nye arbeidsplasser i begynnelsen. Styret vurderer derfor dette til å være et eget satsningsområde.

Når det var full drift i det mekaniske verkstedet genererte det opp i mot 19 arbeidsplasser. Dette var en bidragsyter for sysselsetningen i Fyresdal. Markedsundersøkelser som er gjort i løpet av 2017, viser at markedet innen mekanisk industri er på vei opp igjen. Styret ser mulighetene for å kunne få i gang drift i det mekaniske verkstedet og det vil være en bidragsyter til å få tilbake noen av de tapte arbeidsplassene.

Det er muligheter for å etablere i første omgang 4 nye arbeidsplasser.

Innsatsområde	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
"IKM bygget"	0	4	3	2	2	3	14

Fyresdal har ca. 40 års erfaring med mekanisk verksted og har opparbeidet gode kunnskaper innen mekanisk produksjon. Dette har ført til et godt rykte ute i markedet.

3.4.1 Strategi: Moland Mekaniske

Prosjektet er ment til å få drift i Moland Mekaniske verksted igjen. Markedet vil være rettet mot store og tunge emner som maskinering, sveising, motasje/test og overhalingsoppdrag.

Tiltak for 2018:

Tiltak	Mål 2018	Ansvarlig	Budsjett
Godkjenninger, kvalitetssikring og sertifiseringer	For og få forespørsler må vi ha på plass nødvendige godkjenninger dette blir tatt tak i når selskapene er etablert.	KL	Totalt for prosjektet 420' i tillegg til egen innsats og timer
Data/programvare	Tidligere brukt View Software www.view.no . Att: Thore Stærk. Opprettholde kontakten for å hente inn pris på dette når	KL	

	selskapene er etablert		
Hente inn riktig kompetanse	Kompetanse maskinering og ventiler er kontaktet og tilbakemeldinger er at de ønsker å ta del i selskapet som skal utføre maskinering og produksjon.	KL	
Gjennomgang maskinpark for eventuelle oppgraderinger	Maskinpark må ha en gjennomgang på hva som må oppgraderes. Vi har nødvendig kompetanse for å komme opp med hva som må gjøres rundt dette.	KL	
Samarbeidspartnere	Finne gode samarbeidspartner og få på plass samarbeidsavtaler.	KL	
Invitere investorer	Invitere til et investormøte og få inn 1 mill. Jobbe med å få med investorer som kan bidra med synergi effekter i tillegg til andre investorer.	KL	
Oppsøkende virksomhet nærområdet	Dette har vi startet med, kommer til å prioritere fortløpende i 2018 når det gjelder maskinering for industri, jernbane, jordbruksmaskiner, anleggsmaskiner og vannkraft	KL og DL	
Søke egne produkter for maskinering og produksjon	En kontinuerlig prosess som vi jobber med hele tiden.	KL	
Kontakte tidligere kunder av IKM Maskinering	Kontakte og følge opp tidligere kunder.	KL og LIL	
Forretningsplan	Lage en forretningsplan rettet mot investorer og banker.	HH	
Finansiering	Få på plass finansiering til oppstart av selskapet. Må ha inn totalt 3 mill.	HH	
Prosjektansvarlig	Finne en prosjektansvarlig med den rette kompetansen og kontakter i markedet.	HH	

3.5 Andre gode næringsutviklingsprosjekter

Mål

Det er viktig ikke å stenge for andre gode prosjekter. Det er derfor ikke uvanlig å sette av minst 20 % av midlene til slike gode prosjekter. Det er viktig at disse er gjennomarbeidet og holder seg innenfor en akseptabel risiko.

Omstillingsprogrammet jobber med en flyktning fra Syria. Prosjektet er meget spennende og kan i første omgang generere 3-4 nye arbeidsplasser. Dette vil basere seg på produksjon og salg til Midt-Østen. Det norske markedet er slik vi ser det meget lukket og vanskelig å komme inn på.

Innsatsområde	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Andre gode prosjekter	0	1	1	1	1	1	5

3.5.1 Strategi: Skape gode virksomheter

Å ta vare på de konkurransefortrinn som finnes både innen definerte innsatsområder, men også for øvrige, f.eks. på utnyttelse av eksisterende industribygg, eksisterende industrikompetanse mulig etablering av virksomheter/underavdeling av virksomheter andre steder, samhandling med virksomheter fra regionen for øvrig, osv.

Det er viktig å identifisere og følge opp gjennom de personer som har gjennomføringsevne og har gode forretningsideer, som må bearbeides og konkretiseres ytterligere. Det viktigste her er å sikre at A-eier(e) får tilgang til den riktige kompetanse for å kvalitetssikre forretningsideene. Det viktigste er altså å bidra med rett kompetanse for å kvalitetssikre, ikke å gi tilskudd. Dette medfører at tilskudd bare kan gis når det foreligger en god og begrunnet prosjektplan for hva tilskuddet skal bidra til.

Tiltak her i 2018 er:

Tiltak	Mål 2018	Ansvarlig	Budsjett
Presentasjon på hva er «gode næringsutviklingsprosjekter»	Lage en presentasjon som kan brukes ute i næringslivet, organisasjoner og skoler.	HH	Timer
Vaskemiddel for eksport til Midt-Østen.	Få til produksjon av vaskemiddel for eksport	MW og HH	Timer

	til Midt-Østen. Etablere et produksjonsselskap og få i gang produksjonen.		
Finne nye gode prosjekter som kan legges til Fyresdal.	DL jobber aktivt inn mot sitt nettverk, gründermiljøer og generelt i markedet for å finne nye gode prosjekter som kan legges til Fyresdal	HH	Timer
"Mental helse"	Etablere en bedrift som skal drive med å hjelpe mennesker som sliter mentalt til å komme seg opp igjen. Forprosjektet er ferdig.	Frank Nilsen og HH	Timer Næringsfondet /Innovasjon Norge
Gründer-/omstillingspakke	Gjøre det enklere å starte opp bedrifter og omstille eksisterende bedrifter som trenger hjelp. De blir fulgt opp over 1 år, med konsulent hjelp og oppgaver som må gjennomføres	FNH og HH	Timer 200' – 250' FNH Innovasjon Norge
Kompetanse arbeidsplasser	Finne ut hva som skal til for å få til kompetanse arbeidsplasser i Næringshagen og ellers i kommunen. Lage et forstudie og forprosjekt, for å avdekke nå situasjonen og se på hva et slikt prosjekt vil koste	HH og innleid konsulent	Timer og næringsfondet. 100'

4. Budsjett og finansiering

Budsjettet tar utgangspunkt de bevilgninger som er satt opp i dokumentet "Omstillingsplan 2017 – 2022". Har kan det skje justeringer hvis bevilgningene fra fylke blir mindre. Fylke har ikke fastsatt bevilgningene for 2018.

4.1 Innsatsområde I Utvikling av naturressurser

Budsjett 375'

4.2 Innsatsområde II Entreprenørskap og kompetanseutvikling

Budsjett 450'

4.3 Innsatsområde III Moland Mekaniske

Budsjett 420'

Her inngår godtgjørelse til innleid konsulent.

4.4 Innsatsområde IV Andre gode næringsutviklingsprosjekter

Budsjett 300' / 350'

4.5 Administrasjon

Budsjett 1.285'

Finansiering 1.285' Tot. 2.830'/2.880'

Tilskudd fra Fylkes kommunen 2.156' + tilskudd Fyresdal kommune 539' + 189' fra 2017 = 2.884' for 2018. Kan bli noen endringer når regnskapet for 2017 er ferdig.

Her inngår lønn HH og alle andre administrasjonskostnader.